

Predviđanje ponašanja klijenata banke

Predaja rješenja u sklopu kolegija *Strojno učenje*

Tim *Petty*

Prirodoslovno-matematički fakultet – Matematički odsjek
Sveučilište u Zagrebu

Zagreb, lipanj 2019.

Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

- predviđanje eventualnog prijevremenog raskida ugovora o kreditu/depozitu (*RBA*) — **binarna klasifikacija**

Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

- predviđanje eventualnog prijevremenog raskida ugovora o kreditu/depozitu (*RBA*) — **binarna klasifikacija**
- 12 značajki

Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

- predviđanje eventualnog prijevremenog raskida ugovora o kreditu/depozitu (*RBA*) — **binarna klasifikacija**
- 12 značajki
  - 2 identifikacijske značajke

Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

- predviđanje eventualnog prijevremenog raskida ugovora o kreditu/depozitu (*RBA*) — **binarna klasifikacija**
- 12 značajki
  - 2 identifikacijske značajke
  - 5 kategorijskih značajki

Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

- predviđanje eventualnog prijevremenog raskida ugovora o kreditu/depozitu (*RBA*) — **binarna klasifikacija**
- 12 značajki
  - 2 identifikacijske značajke
  - 5 kategorijskih značajki
  - 5 numeričkih odnosno vremenskih značajki

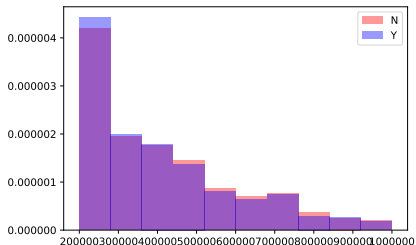
Problem – rekapitulacija

Natjecanje *Mozgalo* 2019. godine

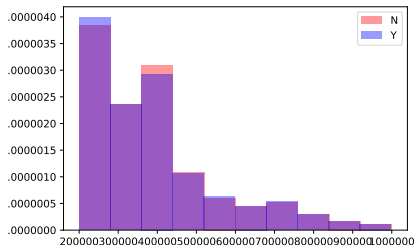
- predviđanje eventualnog prijevremenog raskida ugovora o kreditu/depozitu (*RBA*) — **binarna klasifikacija**
- 12 značajki
  - 2 identifikacijske značajke
  - 5 kategorijskih značajki
  - 5 numeričkih odnosno vremenskih značajki
- $5 \cdot 10^6$ primjera za treniranje **prije spljoštenja**

Distribucije značajki

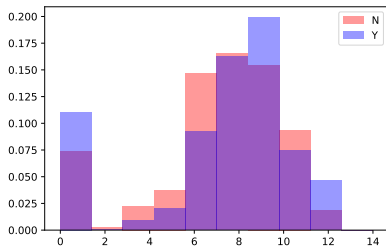
(a) 'A'

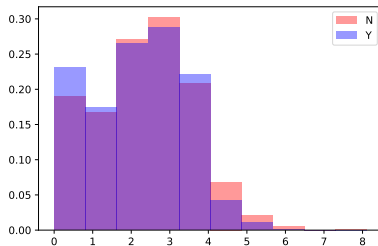
(b) 'L'

Slika: Ugovoreni iznos

Distribucije značajki

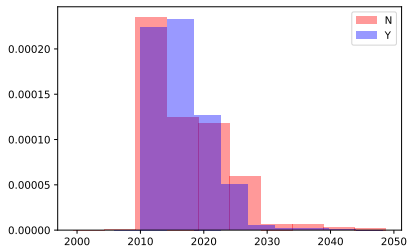
(a) 'A'

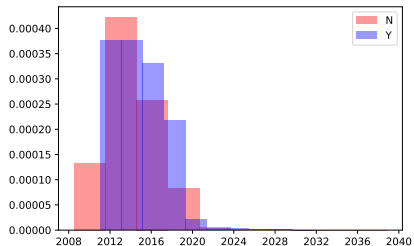
(b) 'L'

Slika: Visina kamate

Distribucije značajki

(a) 'A'

(b) 'L'

Slika: Planirani datum zatvaranja

① spljoštenje

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer
- pamte se prva i zadnja varirajuća značajka

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer
- pamte se prva i zadnja varirajuća značajka

② makroekonomske značajke (BDP, inflacija, nezaposlenost, cijena nafte)

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer
- pamte se prva i zadnja varirajuća značajka

② makroekonomske značajke (BDP, inflacija, nezaposlenost, cijena nafte)

③ kombinacije značajki

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer
- pamte se prva i zadnja varirajuća značajka

② makroekonomske značajke (BDP, inflacija, nezaposlenost, cijena nafte)

③ kombinacije značajki

- trajanje, trajanje u krizi, promjene značajki

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer
- pamte se prva i zadnja varirajuća značajka

② makroekonomske značajke (BDP, inflacija, nezaposlenost, cijena nafte)

③ kombinacije značajki

- trajanje, trajanje u krizi, promjene značajki
- kamatni račun

① spljoštenje

- svi primjeri s istom oznakom partije spljošte se u 1 primjer
- pamte se prva i zadnja varirajuća značajka

② makroekonomske značajke (BDP, inflacija, nezaposlenost, cijena nafte)

③ kombinacije značajki

- trajanje, trajanje u krizi, promjene značajki
- kamatni račun
- matematički račun nad značajkama baziran na statistici i intuiciji

- `CatBoostClassifier` — ansambl stabala odlučivanja razvijen *jačanjem* (eng. *boosting*)

- `CatBoostClassifier` — ansambl stabala odlučivanja razvijen *jačanjem* (eng. *boosting*)
- 3 modela

- `CatBoostClassifier` — ansambl stabala odlučivanja razvijen *jačanjem* (eng. *boosting*)
- 3 modela
  - za kredite do 6. listopada 2016.

- `CatBoostClassifier` — ansambl stabala odlučivanja razvijen *jačanjem* (eng. *boosting*)
- 3 modela
  - za kredite do 6. listopada 2016.
  - za depozite do 6. listopada 2016.

- `CatBoostClassifier` — ansambl stabala odlučivanja razvijen *jačanjem* (eng. *boosting*)
- 3 modela
  - za kredite do 6. listopada 2016.
  - za depozite do 6. listopada 2016.
  - za ostale ugovore

- `CatBoostClassifier` — ansambl stabala odlučivanja razvijen *jačanjem* (eng. *boosting*)
- 3 modela
  - za kredite do 6. listopada 2016.
  - za depozite do 6. listopada 2016.
  - za ostale ugovore
- svi su modeli konstruirani simetričnim stablima — **interpretabilnost**

Kôd 1: Primjer konstrukcije modela

```
model = cb.CatBoostClassifier(  
    iterations = 1000,  
    learning_rate = 0.873,  
    depth = 9,  
    l2_leaf_reg = 743.5,  
    border_count = 168,  
    od_type = 'Iter',  
    leaf_estimation_method = 'Newton',  
    random_seed = 934,  
    random_strength = 1.419,  
    bagging_temperature = 0.415,  
    task_type = 'GPU',  
    sampling_unit = 'Group'  
)
```

Kôd 2: Primjer treniranja modela

```
model.fit(  
    train_pool,  
    eval_set = test_pool,  
    verbose = False,  
    plot = True,  
    early_stopping_rounds = 50  
)
```

Hyperopt

Hyperopt

- *Python* biblioteka za optimizaciju

Hyperopt

- *Python* biblioteka za optimizaciju
- pogodna za kompleksne prostore pretraživanja

Hyperopt

- *Python* biblioteka za optimizaciju
- pogodna za kompleksne prostore pretraživanja
- realne, diskretne i uvjetne domene

Hyperopt

- *Python* biblioteka za optimizaciju
- pogodna za kompleksne prostore pretraživanja
- realne, diskretne i uvjetne domene
- *Bayesovska* optimizacija

Rezultati

Konfuzijske tablice

Tablica: Model A

		Stvarno		
		<i>N</i>	<i>Y</i>	
Predikcija	<i>N</i>	7408	2349	9757
	<i>Y</i>	2833	12 143	14 976
		10 241	14 492	24 733

Rezultati

Konfuzijske tablice

Tablica: Model L

		Stvarno	
		<i>N</i>	<i>Y</i>
Predikcija	<i>N</i>	8066	1510
	<i>Y</i>	2430	14 800
		10 496	16 310
			26 806

Rezultati

Konfuzijske tablice

Tablica: Ostali

		Stvarno		
		<i>N</i>	<i>Y</i>	
Predikcija	<i>N</i>	10 748	3700	14 448
	<i>Y</i>	2598	7154	9752
		13 346	10 854	24 200

Rezultati

Konfuzijske tablice

Tablica: Ukupno

		Stvarno		
		<i>N</i>	<i>Y</i>	
Predikcija	<i>N</i>	26 222	7559	33 781
	<i>Y</i>	7861	34 097	41 958
		34 083	41 656	75 739

Rezultati

Vlastiti validacijski *dataset*

Tablica: Evaluacijske mjere modela

Model	Točnost	Preciznost	Odziv	F_1
A	85,3 %	85,9 %	90,7 %	88,3 %
L	74,0 %	73,4 %	66,0 %	69,4 %
Ostali	79,0 %	81,1 %	83,8 %	82,4 %
Ukupno	79,6 %	81,3 %	81,9 %	81,6 %

Rezultati

Mozgalo 2019. – evaluacijski i validacijski *dataset*

Tablica: Rezultati na natjecanju

◆	Točnost	F_1	Ostvareni bodovi
Evaluacija	71 %	77 %	14/15
Validacija	69 %	70 %	17/20
			31/35

Ukupni plasman

Nismo ušli u finale — bili smo 8., a 6 je finalista

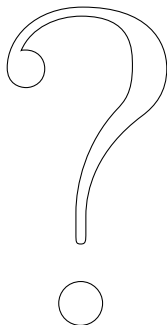
Ukupni plasman

Nismo ušli u finale — bili smo 8., a 6 je finalista

Komentari i pitanja

Implementacija

- Tomislav Šmuc, Tomislav Lipić i Matija Piškorec. *Materijali za strojno učenje*. 2019. URL: <http://web.math.pmf.unizg.hr/nastava/su/materijali/> (pogledano 9.6.2019).
- Trevor Hastie, Robert Tibshirani i Jerome Harold Friedman. *The Elements of Statistical Learning: Data Mining, Inference, and Prediction*. New York: Springer, 2009.
- Hrvatska narodna banka. *Statistics – HNB*. 2019. URL: <http://www.hnb.hr/statistika> (pogledano 9.6.2019).
- International Monetary Fund. *IMF Data*. 2019. URL: <http://www.imf.org/en/Data> (pogledano 9.6.2019).

Andrew Ng. *Machine Learning*. 2019. URL:
<http://www.coursera.org/learn/machine-learning>
(pogledano 9.6.2019).

Republika Hrvatska. *Državni zavod za statistiku*. 2019. URL:
<http://www.dzs.hr/> (pogledano 9.6.2019).